

بسم الله الرحمن الرحيم

جدول ارزیابی یک اثر علمی پژوهشی

امتیاز از صفر تا ده	شاخص	محورهای فرعی ارزیابی	محورهای اصلی ارزیابی
	عنوان، مُشیر به مساله یا هدف تحقیق است، متمایزکننده از مسائل و موضوعات دیگر هم‌جنس است، در نظر شما جالب و تامل‌برانگیز است، به طوری که تمایل پیدا می‌کنید مطلب آن را مطالعه کنید یا اگر این عنوان را به کسی که در فضای این‌گونه مطالب فرار دارد بگویید تمایل به پیگیری آن پیدا می‌کند، درست‌نویسی شده است، استدراکتی نیست (کلمات اضافی ندارد)، متناسب با نوع تحقیق است ^۱	۱. عنوان	ساختار و چهارچوب کلی تحقیق
	دارای چکیده است و چکیده اثر حاوی ۴ مطلب زیر است: ۱. چکیده مساله، ۲. چکیده فرضیه و فرضیه‌های رقیب، ۳. چکیده استدلال، ۴. چکیده نتیجه و اثر مطلب در صورت استفاده از تحقیق. چکیده بیشتر از ۷۰ کلمه نیست. در چکیده هیچ‌گونه ارجاع وجود ندارد و چکیده به‌تنهایی یک بسته اطلاعاتی مفید است.	۲. چکیده	
	دارای کلیدواژه است و کلیدواژه‌های انتخاب شده برای اثر، دارای چهار خصلت زیر است: ۱. مفاهیمی است که نمایانگر نقاط مرکزی دید محقق است، (دیدگاه اصلی محقق) ۲. تعداد و ترتیب کلیدواژه‌ها به صورت یک شبکه مفهومی ^۲ ، کل اثر را در حداقل ۵ واژه‌ها به تصویر می‌کشد. ۳. برای جستجوی اطلاعات بیشتر راجع به موضوع، سبب بازیابی حداکثر اطلاعات با حداقل موارد غیرمرتبط می‌شود. ۴. با محتوای چکیده تناسب دارد.	۳. کلیدواژه	
	دارای مقدمه‌ای است که به طرح ۸ مورد زیر پرداخته است: ۱. تعیین و تعریف موضوع تحقیق ۲. تعیین و تعریف مساله تحقیق (مساله تحقیق به صورت سوال یا مساله کاربردی مطرح شده است به طوری که خواننده احساس نیاز به دانستن پاسخ این سوال یا حل این مساله، می‌کند. (مرتبط با زندگی است و آنچه در این تحقیق مورد نظر نیست را هم با ارائه موضوعات و مسائل مشابه مشخص کرده است - مساله تحقیق القاءکننده نیست و بی‌طرفانه تدوین شده است؛ گستره یا گستره‌هایی که مساله به آن تعلق دارد تعیین شده است؛ سنخ مساله مشخص شده است که سوال از چیستی است یا سوال از چرایی یا سوال از چگونگی یا سوال از کارکرد و آثار) ۳. هدف از تحقیق (در تبیین هدف تحقیق، توانسته است اثر عملی استفاده از این تحقیق را به تصویر بکشد) ۴. ضرورت تحقیق (در تبیین ضرورت تحقیق، توانسته است اختلال حاصل از عدم استفاده از نتیجه این تحقیق را به تصویر بکشد به طوری که مخاطب اولیبتی برای این تحقیق نسبت به موارد هم‌جنس آن احساس کند.) ۵. پیش فرض‌ها، مفاهیم و اصطلاحات اصلی تحقیق (در توصیف این مبادی تصوری و تصدیقی به گونه‌ای عمل شده است که موارد مشابه و مشترک، متمایز شده‌اند و برای این توصیف، مستند ارائه شده است، همچنین بیشتر از	۴. طرح موضوع (طرح مساله، کلیات)	

^۱ مثلاً آشنایی با...، متناسب با مقالات آموزشی ترویجی است.

^۲ نقش فهرست را برای مقاله ایفا می‌کند.

امتیاز از صفر تا ده	شاخص	محورهای فرعی ارزیابی	محورهای اصلی ارزیابی
	<p>مقدار لازم برای شفاف‌سازی بحث، تفصیل داده نشده است.^۳</p> <p>۶. پیشینه تحقیق (پیشینه و تاریخچه تحقیق در موضوع انتخاب شده بررسی و مستند شده است به طوری که مخاطب را نسبت به بررسی تمام موارد مشابه قابل دسترس مطمئن می‌سازد و موقعیت این تحقیق را در گستره علم تشخیص می‌دهد و اینکه این پیشینه را به صورت انتقادی مورد بررسی اجمالی قرار داده است.)</p> <p>۷. تمایز تحقیق با موارد مشابه (تفاوت تحقیق حاضر با تحقیقات و مطالعات دیگران که در سابقه تحقیق ارائه شده است، بیان شده و مشخص شده است که این تفاوت در مساله‌پردازی است یا در هدف‌گذاری یا در روش تحقیق یا در فرضیه‌پردازی یا در روش حل مساله و نوع تحلیل؛ خلاقیت و نوآوری مولف مشخص شده باشد)</p> <p>۸. روش تحقیق (رویکرد^۴ تحقیق و روش انجام تحقیق تعریف شده است و مراحل آن نیز به صورت قدم‌به‌قدم تبیین گردیده است. تناسب روش انتخاب شده با محتوای تحقیق اثبات شده است. (موجه بودن این روش برای این تحقیق اثبات شده است و محقق در طول تحقیق به این روش پایبند بوده است)^۵</p>		
	<p>در ارائه فرضیه تحقیق، به طور مشخص ۴ مطلب تبیین شده است:</p> <p>۱. دو یا چند مفهومی که رابطه بین آنها در این تحقیق بررسی شده است،</p> <p>۲. نوع رابطه (کمیت، کیفیت، جهت)</p> <p>۳. شواهد اولیه‌ای که سبب شده است ذهن محقق به سوی این فرضیه معطوف شود.</p> <p>۴. فرضیه‌های رقیب</p>	۱. فرضیه تحقیق	
	<p>روش تولید اطلاعات را بیان کرده است (روش تحلیل و شکافت موضوع برای استخراج اطلاعات)</p> <p>روش جستجوی اطلاعات تولیدشده توسط دیگران را ارائه کرده است. (روش دستیابی به اطلاعات مرتبط، صادق، مستند و مستدل، جامع- شاخص‌گزینش و سنجش اطلاعات)</p> <p>شیوه طبقه‌بندی و تحلیل اطلاعات را توضیح داده است.</p> <p>تعاریف ارائه شده، برای خواننده قابل تشخیص است و در معرف، قواعد صحت یک تعریف رعایت شده است.</p> <p>در صورت وجود تعاریف مختلف از یک مفهوم، مقایسه تطبیقی میان تعاریف صورت گرفته است و علت انتخاب تعریف مورد نظر تبیین شده است.</p>	۲. تولید یا جمع‌آوری اطلاعات	بدنه تحقیق
	<p>دارای قسمت مرکزی که متکفل تبیین تحلیل و استدلال برای اثبات فرضیه تحقیق است می‌باشد و این مرکزیت در فهرست و عنوان‌بندی و عبارت‌بندی‌ها، برای مخاطب کاملاً مشخص است.</p> <p>در استدلال بر فرضیه تحقیق، عبارات خطایی به کار گرفته نشده و بطور واضح برهان ارائه شده است. (صغری، کبری و تعیین حد وسط و ارائه نتیجه؛ مقدم، تالی و اثبات ملازمه)</p> <p>در صورتی که دیگران در این موضوع نظر موافق داده‌اند، این نظرها ارائه شده و وجه تایید تحقیق توسط نظر آنها تبیین شده است. (تبیین مویدها)</p>	۳. استدلال	
	<p>در صورتی که دیگران در این موضوع نظر مخالف دارند، این نظرها ارائه شده و نقد شده است.</p>	۴. نقد فرضیه‌های	

^۳ مبادی بحث به مسائل بحث تبدیل نشده‌اند.

^۴ رویکرد تجربی، رویکرد تاریخی، رویکرد درون‌دینی، رویکرد میان‌رشته‌ای، رویکرد تطبیقی، رویکرد تحلیلی، رویکرد پدیدارشناسانه

^۵ در نهایت، مقدمه به گونه‌ایست که خواننده، پاسخ سوالات ناخودآگاه ذهن خود را می‌یابد که عبارتند از: نویسنده به چه مطلبی پرداخته است و چرا؟ و ما را به

کجا می‌خواهد ببرد و در این تحقیق چه کرده است؟

امتیاز از صفر تا ده	شاخص	محورهای فرعی ارزیابی	محورهای اصلی ارزیابی
	<p>(تحلیل نقض‌ها و نقدها)</p> <p>در نقد نظرات مخالفین، خطابه نشده و به‌طور واضح مغالطه منطقی موجود در آنها تبیین شده است. (نوع مغالطه معلوم شده و شواهد فنی وجود آن ارائه شده است)</p> <p>در تبیین و اثبات فرضیه تحقیق، نقد و تحلیل نظرات دیگران، روشمندی آشکار دیده می‌شود.</p>	رقیب	
	<p>دارای بخش نتیجه‌گیری و جمع‌بندی است و در این بخش با ذکر محورهای مرکزی مطالب گذشته و برقرار کردن ربط بین آنها، نتیجه به‌طور مشخص ارائه شده است.</p> <p>کمیت نتیجه بیشتر از چکیده نیست.</p> <p>نتیجه اخذ شده از استدلال، با فرضیه تحقیق تطابق واضح دارد. (اعم یا اخص یا لازم نتیجه نیست)</p> <p>دارای توصیه کاربردی و ارائه نتیجه عملی تحقیق در زندگی است و در این قسمت به بیان کلیات اکتفا نشده و ربط توصیه ارائه شده با نتایج تحقیق تبیین شده و شیوه استفاده از این توصیه نیز تعریف شده است.</p> <p>نتیجه دارای فهرست سوالات و مسائلی است که در فضای تحقیق انجام شده، هنوز نیاز به بحث و بررسی دارد یا هنوز پاسخی برای آنها نیافته است.</p>	5. نتیجه‌گیری	
	<p>پاورقی یا پی‌نوشت مطالب، طوری است که بر شفاف‌سازی جوانب علمی مطلب می‌افزاید و خواننده احساس بی‌نیازی از آنها نکرده، تمایل به پیگیری آنها دارد.</p> <p>مطالب نقل شده از دیگران در کل تحقیق کاملاً قابل تشخیص و جداسازی از متن اصلی است.</p> <p>آدرس‌دهی نسبت به مطالب نقل شده از دیگر منابع، کامل و صحیح و براساس قالب استاندارد صورت گرفته است، به‌طوری‌که خواننده به‌راحتی می‌تواند منبع مورد نظر را شناسایی کند.</p> <p>از منابع معتبر دست اول در فضای علمی استفاده شده است.</p> <p>نسبت به اعتبار منابع کاملاً توضیح داده شده است به‌طوری‌که خواننده احساس روشمندی در انتخاب و اعتباریابی منابع را در خود می‌یابد.</p> <p>تعداد منابع پژوهشی بر منابع آموزشی غلبه دارد.</p> <p>فهرست منابع، واقعی است.</p> <p>دارای فهرست منابع مطالعاتی برای تحقیق و بررسی بیشتر است. (کتابشناسی)</p> <p>فهرست فوق دارای اولویت‌بندی است.</p>	6. مستندات و ارجاعات	
	<p>دارای تاریخ شروع و اتمام، و تاریخ ارائه است.</p> <p>دارای نشانی تماس برای بحث و بررسی بیشتر است.</p> <p>کیفیت نگارش و رعایت قواعد دستور زبانی، موجب مطالعه آسان و روان شده است.</p> <p>فضاسازی نگارش و صفحه‌بندی مطالب و بسته‌بندی ظاهری تحقیق، خواننده را راغب به پیگیری و مطالعه آن تا انتها می‌کند.</p>	1. قالب‌بندی و نگارش	نمای کلان اثر

امتیاز از صفر تا ده	شاخص	محورهای فرعی ارزیابی	محورهای اصلی ارزیابی
	<p>این تحقیق قابلیت ایجاد یک جریان فکری را دارد. مطالعه این اثر را به دیگران توصیه می‌کنید و متخصصین تمایل به مطالعه این اثر خواهند داشت.</p> <p>خواننده با مطالعه تحقیق، خود را با مولفی منظم، با برنامه و رو به رشد مواجه می‌بیند. خواننده با مطالعه این تحقیق، نسبت به حقایق زندگی و تغییر در نگرش و رفتار، احساس بهبود می‌کند.</p> <p>فضای تحقیق (از جهت ظاهر و محتوا) دارای نشانه‌های هدایت‌گر ذهن به سوی خداست و خواننده ظرائف و دقایقی را در بهبود رابطه با خداوند می‌یابد و خود را با مولفی خداپاور روبرو می‌بیند.</p>	۲. اثرات تحقیق	

تحقیق تفکر محور است نه صرفاً مطالعه محور
تحقیق ناظر به مسائل آینده و آینده‌نگار است.